

'Baerne'

Tijdschrift van de Historische Kring "Baerne"

Conimex

De Oosterse keuken thuis.

Slamat Makan – Smakelijk Eten.

Historische Kring Baerne

Postbus 326
3740 AH Baarn
tel. 02154-30377

Voorzitter

J.G. v.d. Kraats
Torenlaan 34
3743 HH Baarn
tel. 02154-21000

Algemeen Secretaris

F. Muts-Snel
van Goyenlaan 213
3764 XH Soest
tel. 02155-12989

Penningmeester

I. Hüls-Brandtsma
Wittelaan 8
3743 CP Baarn
tel. 02154-22974

Werkgroep Archeologie

J.W.A.A. van der Laan
Schoener 12
3742 HD Baarn
tel. 02154-11656

Werkgroep 'Baerne'

H. Bronkhorst
Eemweg 23
3741 LA Baarn
tel. 02154-13587

Werkgroep Interviews en Reportages

J.M. v.d. Brink-v. Wijkvliet
Prof. Meijerslaan 10
3741 XH Baarn
tel. 02154-20161

Werkgroep Oudheidkamer

R.J.E. Luikinga-Geijtenbeek
Klaproosstraat 15
3742 RA Baarn
tel. 02154-15724

Bestuurslid zonder portefeuille

T. Kruidenier
Smutslaan 2
3743 CG Baarn
tel. 02154-17860

Redactie Baerne

E.J. Heun-ten Holt
H. Bronkhorst
J. Kruidenier
R. Uileman
T. Biemans
Sophialaan 13
3743 CT Baarn
tel. 02154-22951

Ledenadministratie

N. Kuyt-Smit
v. Wassenaerlaan 16
3742 AH Baarn
tel. 02154-18065

Werkgroep Archiefonderzoek

H.M.M. van Vugt
Vollenhoveschans 19
1324 HS Almere
tel. 036-5344421

Bezoekadres en bezoektijden Oudheidkamer

Burgemeester Penstraat tussen nr.2 en 4. Open op maandagen van 10 tot 12 uur en van 20 tot 22 uur, maar niet op de eerste maandagavond van de maand en niet op maandagavond in de maanden juli en augustus.

Lidmaatschapkosten

minimaal f 35,- per jaar per gezin
minimaal f 25,- per jaar
individueel
minimaal f 12,50 per jaar
jeugdlid (14 t/m 18 jaar)
Bankrek.nr.: 30.47.28.292
Postbankrek.nr.: 41.92.133
Losse verkoop "Baerne": f 5,50
verkrijgbaar bij N. Kuyt-Smit en
Boekhandel Den Boer,
Laanstraat 69

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. Het tijdschrift 'Baerne' komt mede tot stand door Drukkerij Bakker Baarn.

INHOUD

TWINTIG JAREN.....	2
JUBILEUM	3
HERINNERINGEN	4
MEDEDELINGEN	23

TWINTIG JAREN.....

Twintig jaren zijn verlopen sedert een aantal Baarnaars gehoor gaf aan een openbare oproep in de Baarnsche Courant voor een bijeenkomst in het Nutsgebouw om te overleggen over het oprichten van een Baarnse historische vereniging. De opkomst overtrof verre de verwachtingen van de initiatiefnemers. Dit was des te verheugender omdat enkele jaren tevoren, wegens gebrek aan belangstelling van de Baarnse bevolking, de toenmalige Oudheidkamer was opgeheven, evenals de Gemeentelijke Commissie voor de Oudheidkamer.

Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat de feestelijke herdenking in 1974 van het honderdjarig bestaan van de spoorverbinding met Amsterdam een belangrijke impuls heeft gegeven aan de belangstelling voor de Baarnse geschiedenis, nu die viering als grondthema had: de ontwikkeling van het Baarnse leven in de afgelopen honderd jaar.

Bij de initiatiefnemers stond de gedachte voorop dat niet, zoals in het verleden, een kleine groep van slechts enkele personen werkzaam zou moeten zijn aan het opbouwen en beheren van een Oudheidkundige verzameling, noch dat dit zou moeten geschieden in de vorm van een gemeentelijke commissie. Zij stelden voor dat gekozen zou worden voor de oprichting van een vereniging van historisch geïnteresseerden, waarbij naast wijdere verbanden dan de zuiver plaatselijke, het onderzoek van de geschiedenis van Baarn een bijzonder accent zou dragen en de uitbreiding en het beheer van de historische verzameling in goede handen zou zijn.

Nu, na twintig jaren, mogen wij zeggen dat het initiatief door het bestaan van een bloeiende vereniging met een ruim aantal leden, actieve werkgroepen, een interessant programma, een uitstekend beheerde historische verzameling en een boeiend verenigingsblad beloond is en het strekt tot grote voldoening dat de Historische Kring de erkenning van zijn betekenis voor de Baarnse gemeenschap heeft gewonnen en behouden.

Misschien zou men kunnen zeggen dat de Kring de wind heeft meegehad, maar de welvaart van het schip hangt niet alleen van de wind af, maar op de eerste plaats van werk en toewijding van hen die de zeilen en het roer bedienen!

Aan hen in grote dank mijn eresaluut.

Mr.C.C.M. Collard.

JUBILEUM

In december viert onze vereniging haar 4e lustrum.

Het bereiken van de leeftijd van 20 jaar is, zeker voor een historische kring, niet wat je noemt een spectaculaire gebeurtenis. Toch is het wel de moeite waard aan ons twintigjarig bestaan aandacht te schenken.

Op 17 december 1974 is op initiatief van onze oud-voorzitter Mr. C.C.M.Collard, de Historische Kring 'Baerne' opgericht. Dat een historische vereniging in Baarn bestaansrecht heeft is inmiddels voldoende aangetoond.

Voordien hebben gelukkig ook anderen ervoor gezorgd dat de geschiedenis van Baarn niet in het vergeetboek is geraakt.

Het oprichten in 1939 van de Gemeentelijke Oudheidkamer onder voorzitterschap van de heer J.K.van Loon is daarvan een voorbeeld.

Naast de twee bovengenoemde initiatiefnemers hebben velen zich voortdurend ingezet -en doen dat nog- met het doel het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Baarn en aansluitend gebied in het bijzonder (art. 2 Stat.).

Wat opvalt is dat veel Baarnse ingezetenen uit alle geledingen, met inbegrip van het gemeentebestuur, onze kring een warm hart toedragen. Ik hoop dat zij dit tot in lengte van dagen zullen blijven doen.

Aan bestuur en de leden de opdracht 'Baerne' tot nog grotere bloei te brengen.

Bedenk: veel in het heden is te danken aan het verleden.

Generaties na ons kunnen plezier hebben van ons werk.

Onze lustrumviering is op donderdagavond 15 december a.s.

Het bestuur rekent erop dat veel leden het feest zullen bijwonen.

De feestcommissie, dat kan ik verzekeren, zorgt voor een uitstekend programma!!!

J.G.van de Kraats
Voorzitter

HERINNERINGEN

Werkgroep Oudheidkamer

Als we terugkijken op de laatste vijf jaren, dan heeft de Werkgroep Oudheidkamer niet stilgezeten en zijn er nogal wat veranderingen geweest.

In 1990 verliet mevrouw W. v.d. Hoek als voorzitter de Oudheidkamer om te worden opgevolgd door de heer H.Bon. Deze moest ons in 1992 in verband met zijn ziekte verlaten. Hij is sinds 1992 opgevolgd door mevrouw L.Luikinga, toen tweede voorzitter. De werkgroep heeft in de afgelopen jaren heel wat grote en kleine exposities verzorgd. We begonnen 1990 met een open huis op 9 en 10 maart in de kelder van het Gemeentehuis. We leverden tekst bij een rondwandeling door Baarn over de villa's op 10 april. Van 28 april tot en met 7 mei de tentoonstelling 1940-1945 in de orangerie van Groeneveld. 19 Mei open dag T.V.E. vitrine met prenten van Baarn ingericht. 8 tot en met 15 september in verband met de herinrichting van de Laanstraat borden met foto's geëxposeerd in de La Promenade. In 1991 was er op 8 en 9 maart weer een open huis. De aandacht werd toen gevestigd op het Tolhuis-zuidereind en Bisschopswaai, tevens werd toen het 25-jarig huwelijk van Beatrix en Claus niet vergeten.

Op verzoek van burgemeester Miedema werd van 4-6 mei in onze kelder een kleine tentoonstelling ingericht met als onderwerp 'Bevrijding 1945'. Van 7-14 september werd voor de winkeliersvereniging een tentoonstelling gehouden over 'Het Boerenleven in Baarn', in de zaal van de Prom. In 1992 werd op 6 en 7 maart weer Open huis gehouden over de ontwikkeling van Baarn van 1850-1900. In verband met de renovatie van de Brinkstraat werd aldaar een kleine expositie opgezet van 13-16 mei, terwijl we de grote tentoonstelling van de Kring hebben verzorgd, die van 23 tot en met 26 mei in de Speeldoos gehouden werd.

Door de enorme hitte van die dagen was het echt afzien, zowel van de medewerkers als van de bezoekers. 12 September medewerking verleend aan een open huis in de Speeldoos. 9 Oktober het 85-jarig jubileum van Schoonoord met fotoalbums opgeluisterd.

Dan breekt de tijd aan om voorbereidingen te treffen om naar de kelder van de bibliotheek te verhuizen. Op 9 juni heeft het eerste informatiegesprek plaats gehad, er zullen daarna nog vele lange en korte onderhandelingen volgen. Alles moest mee, ingepakt of niet, de gemeentehuiskelder moest leeg.

18 februari 1993 zou de verhuisdatum zijn. Op 3 februari hadden drie onzer mannen de spiltrap omgezet. De Robo was druk bezig twee ruimten voor archief en

schilderijen af te timmeren. Ook maakten ze een nieuwe toegang met keuken en toilet. Alarm moest er komen en zo werd het 4 maart en konden we verhuizen, maar verder kwamen we niet. Alles stond toen wel in de nieuwe kelder, maar het alarm was niet klaar, de keuken en het toilet moesten nog komen, dus werd het eerst 28 april toen we er voor het eerst konden schoonmaken en inruimen.

Dat 'bewoonbaar' maken was dan ook niet misselijk. Er werd geschrobd, geboend, gedweild, gelapt enz. Deuren, ramen en muren moesten geschilderd. Ook de tafels en vitrines kregen een nieuwe kleur. Zelfs een nieuwe tafel en een verrijdbare kapstok werden gemaakt, en dan nog honderd-en-één kleine dingen, die er in een nieuw huis gedaan moeten worden. Veel hulp hebben we gehad van twee niet-Oudheidkamerleden.

De opening van 11 november had ook nogal wat voeten in de aarde. De burgemeester was verhinderd, zo ook diverse gemeenteraadsleden. Uiteindelijk heeft de heer Barends ons onderkomen geopend. Het ontbreken van een goed begaanbare trap werd nog eens onderstreept, doordat de heer v.d. Mersch, tijdens de openingsspeech binnenkomend, een schuiver van de trap maakte. Gelukkig liep het nog goed af.

12 en 13 november waren er nog twee open dagen met een kleine tentoonstelling van foto's van het eerste Baarnse Gemeentehuis, dat op de plaats heeft gestaan waar nu onze kelder is.

Alle werkzaamheden werden gelijk weer opgepakt. Zo hebben we ter gelegenheid van de opening van ons nieuwe gemeentehuis aldaar een kleine fototentoonstelling ingericht.

11 en 12 Juni 1994 hebben wij onze medewerking verleend aan het Tuinenweekend in samenwerking met de V.V.V. In de kelder werden dia's van tuinen uit 1961 getoond en foto's van villa's van bekende Baarnaars, die ook in het hele land bekendheid hebben genoten.

*Werkgroep
Oudheidkamer,
van links naar
rechts: Jan Prins,
keukenmeid,
Bertus
Lambregts, Peter
Hurdeman,
Theo Daselaar,
Robbert v.d.
Maal. Tiny Lam,
Jo v.d.Brink,
Cees v.d.Steeg,
Lies Luikinga.*

Er worden nu steeds wisselende tentoonstellingen in de kelder verzorgd, daar wij er nu de ruimte voor hebben. Zo is er nu steeds iets anders te zien, dat voorheen helaas altijd in kasten moest blijven staan.

Het laatste jaar is het bezoekersaantal ook gestegen. Steeds méér mensen weten ons te vinden voor informatie.

Hadden we voorheen onze rommelmarkten op kramen in het dorp, nu konden we in onze eigen kelder terecht. Op 23 en 24 september '94 hebben we een rommel- en verzamelmarkt gehouden. Deze is een enorm succes geworden.

Het bezoek was overweldigend, het was reuze gezellig en de opbrengst mocht er ook zijn: f 3100,-. Nooit eerder heeft een markt zoveel geld opgebracht.

De Oudheidkamer hoopt op deze weg nog jaren door te kunnen gaan.

L.Luikinga,

J.v.d.Brink

Mijn naam is Robbert-Jan van der Maal. Ik ben 20 jaar oud, studeer economie en kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en ik ben lid van de Historische Kring Baerne.

Ter gelegenheid van het twintig jarig jubileum van de Kring ben ik door de redactie gevraagd mijn motivatie voor het lidmaatschap van de vereniging ter schrift te stellen.

De eigenlijke reden om lid te worden is naast belangstelling voor geschiedenis in het algemeen en Baarn met zijn buitenplaatsen en mooie villa's, vooral mijn interesse in genealogie en dan mijn Baarnse voorouders in het bijzonder. Al vanaf 1898 woont de familie Van der Maal in Baarn. Ruim driekwart eeuw woonden zij in de Hoofdstraat, in het 'Huis met de Lage Ramen'. Oudere Baarnaars zullen zich herinneren dat daar de koster van de Pauluskerk woonde.

Vandaar dat mijn interesse vooral uitgaat naar die Hoofdstraat, dat huis en zijn bewoners. Lidmaatschap van een plaatselijke historische vereniging biedt dan een handvat voor een speurtocht in het verleden. Deze speurtocht roept veel vragen op: hoe oud is dat huis? wie waren de bewoners? wat deden zij om de kost te verdienen? enzovoorts. Kortom: de geschiedenis van de familie in de historische context plaatsen.

Veel vragen zullen onbeantwoord blijven, maar mede door onderzoek in de verzameling van de Historische Kring vond ik enkele heel oude foto's van dat huis en gegevens over mijn familie en oudere bewoners van het huis, dat waarschijnlijk één van de oudste huizen in de Hoofdstraat is. Zo bleek dat het rond 1810 bewoond werd door de heer E.G.W.Cohen, directeur van de in 1800 door Reinhard Scherenberg opgerichte tapijfabriek.

Maar nu dwaal ik af. Ik wil met dit voorbeeld slechts illustreren waarom ik lid ben geworden van de vereniging. Dat is nu alweer zo'n anderhalf jaar geleden. Het is misschien overbodig te noemen dat de vereniging veel te bieden heeft:

Allereerst natuurlijk het tijdschrift Baerne, waarin veel interessante artikelen over de geschiedenis van Baarn gepubliceerd worden.

Voorts heeft men als lid toegang tot de verzamelingen van de Kring. Deze heeft een ruime collectie waarin veel te vinden is over de geschiedenis van Baarn. De Oudheidkamer beheert de bibliotheek, de collectie kunstvoorwerpen en het archief van de Kring.

Tenslotte wil ik het contact met andere leden noemen. De leden die je tegenkomt in de verenigingsruimte kunnen uitgebreid vertellen over vroeger. Deze ongeschreven bron is een niet onbelangrijk 'onderdeel' van de verzameling van de Kring.

Na zo kennis gemaakt te hebben met de vereniging leek het mij al gauw leuk mijzelf actief in te zetten voor de vereniging. Er is immers genoeg te doen: tentoonstellingen organiseren, de verzameling toegankelijk maken, beschrijven uitbreiden enzovoorts.

Ik ben nu secretaris van het bestuur van de werkgroep Oudheidkamer en ben als zodanig onder andere belast met het voeren van de correspondentie van de werkgroep. Dit betreft meestal verzoeken om inlichtingen. Ook zie ik er als lid van de kascommissie op toe dat de boekhouding van de vereniging gecontroleerd wordt. Zie daar mijn persoonlijke visie op het lidmaatschap van de Historische Kring. De overwegingen daarvoor zullen bij ieder verschillend zijn, maar we hebben ook allen iets gemeenschappelijks, namelijk: Baarn.

R.J.van der Maal

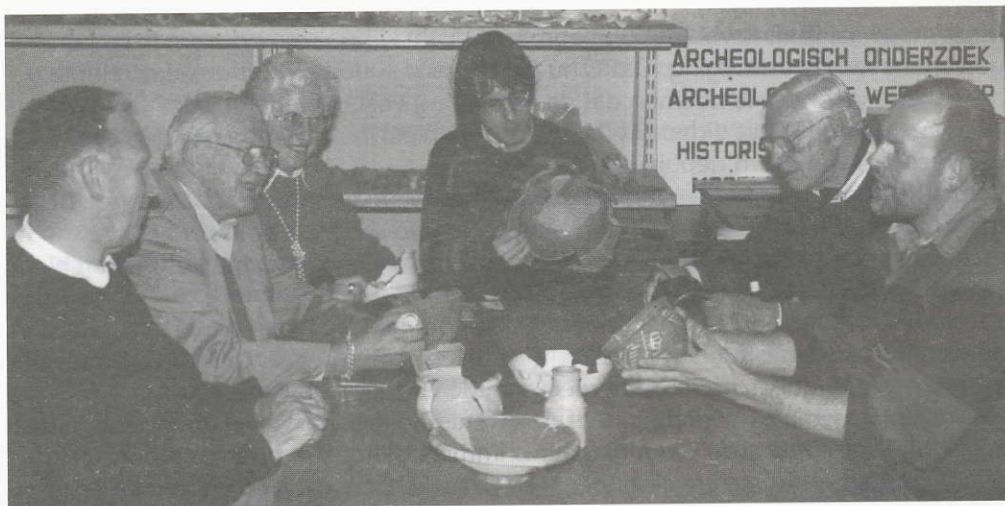
Werkgroep archeologie

Telefoon!! "Ha Jan, met Jaap Kruidenier. Zou jij voor het jubileumnummer van "Baerne" een stukje over de ARWE willen schrijven? Als je anderhalf A-viertje vol schrijft, zijn dat voor ons twee pagina's. Daar komt dan wel bij dat het een beetje kort dag is omdat het stuk uiterlijk 17 oktober binnen moet zijn."

"Oké Jaap, ik zal het proberen. Ja, het is wel kort dag maar het zal wel lukken."

Dan komt het echter, waarover moet je nu weer schrijven?

Natuurlijk zijn er altijd wensen. Deze variëren van foto's en dia's van oude onderzoeken voor het archief tot het doen van een kleine opgraving in het Eemdal waarbij je misschien gelijkwaardig vondstmateriaal vindt als in 1988 op de Drie Eiken is gevonden.

Werkgroep ARWE, van links naar rechts: M.A.Romijn, Thijs Muts, Frieda Muts, Thomas Cley, Bart Braat, Jan v.d. Laan

De Drie Eiken! Dat was nu echt een opgraving waarbij elke rechtgeaarde amateur-archeoloog zijn vingers af zou likken.

Duizenden vuursteentjes, grafkuilen, een verspoelde grafheuvel waarvan alleen de grafkuil en de kringgreppel nog aanwezig waren. Verder nog de plattegronden van een 12e-eeuwse boerderij en een schaapskooi of schuur.

Zoveel verschillend vondstmateriaal op een plek van enkele tientallen meters in het vierkant in Baarn, maar wel met een tijdspanse van bijna 5000 jaar. Jammer genoeg is de kans dat dit materiaal nog eens, beschreven en uitgewerkt, in Baarn te zien zal zijn wel erg klein.

We troosten ons maar met de gedachte dat men pas naar aanleiding van "onze" opgraving ervan uitgegaan is dat er in dit deel van Nederland dergelijke oude cultuurresten te vinden zijn.

Voor ons telt echter niet zozeer hoe groot of rijk een opgraving is. Met evenveel plezier hebben we na de Drie Eiken gewerkt aan o.a. de Leestraat, het gemeentehuis, de Pauluskerk en de Penstraat.

Ook aan de Leestraat vonden we de grondsporen van een 12e eeuwse boerderij, nu van het type dat ook bekend is van Kootwijk en Colmschate bij Deventer.

Bij het gemeentehuis was het meer de hoeveelheid scherven en de kwaliteit van het aardewerk die ons aansprak. Het gehele vondstenpakket, ruim 80 kg, kwam ruwweg uit twee afvalputten die achterin de tuin van de voormalige villa "Mes Delices" waren gegraven. Nogmaals: voor ons telt niet zozeer hoeveel we vinden en hoe oud

het is. Voor ons is het belangrijker om zoveel mogelijk inzicht te krijgen in wat zich nog in de bodem van Baarn bevindt. En of het nu een enorm terrein is zoals bij C-1000 en bij het gemeentehuis, of een klein onderzoek zoals aan de Penstraat, waar we in een kleine tuin groeven. Voor ons is elke mogelijkheid in het oude centrum van Baarn of daar buiten even belangrijk.

Wel gaan we van tevoren natuurlijk bekijken, o.a. aan de hand van oude kadasterkaarten, wat we kunnen verwachten en of er voldoende tijd beschikbaar is om een onderzoek te doen.

Buiten Eemdal VI voorzien we voor ons in Baarn geen echte grote projecten meer, of het Polygramterrein aan de Torenlaan of de Noordschil moeten nog een verrassing voor ons in petto hebben.

Ervan uitgaande dat een aantal jaren geleden al ruim 15% van het Baarnse bodemarchief als verloren moest worden beschouwd, begrijpt u wel hoe belangrijk het is als de ARWE de kans krijgt om onderzoek te doen. En dan voornamelijk in het oude centrum dat zich rondom de Laanstraat en Leestraat bevindt.

Van de gemeente Baarn krijgen we bij gemeentelijke bouwplannen, indien het in de planning past, ruimschoots medewerking om onderzoek te doen.

Maar ook particulieren die ons de gelegenheid geven om, zoals in de Penstraat het geval was, onderzoek op hun terrein te doen zijn van harte welkom.

Want voor Baarn geldt echt alleen nog: "redden wat er te redden valt".

Jan van der Laan

Werkgroep interview, Jo v.d. Brink, Bert Stomp.

FLARDEN UIT DE BEGINJAREN

Zoals televisiebeelden van de herdenking van de Slag om Arnhem en de bevrijding van Zuid-Nederland me als het ware weer 50 jaar in de tijd terugplaatsten, zo toefde ik na een telefoontje van Jaap Kruidenier weer bij de beginjaren van de Historische Kring.

Voor mijn man en mij begon het allemaal in december 1974. In de Baarnsche Courant stond een oproep, waarin geïnteresseerden in de oprichting van een Historische Kring werden uitgenodigd om op 18 december bijeen te komen in het Nutsgebouw.

Daar we beiden nogal in geschiedenis geïnteresseerd waren, togen we naar de Penstraat. Al in de deuropening werden we allervriendelijkst begroet door de Heer Collard. Leo legde uit, dat we een zwak voor geschiedenis in het algemeen hadden, maar graag wat meer van die van Baarn zouden weten. En ook, dat het ons plezierig leek wat meer contacten in Baarn te hebben. Hij werkte in Hilversum en kende daar meer mensen dan in eigen dorp. Collard's reactie was uitermate plezierig, in de trant van "we gaan het gezellig maken hoor!". We voelden ons welkom en meteen thuis!

Ik heb daar later nog vaak aan terug moeten denken. Elke bijeenkomst stond onze voorzitter aan de deur om ieder persoonlijk de hand te drukken. En we mogen wel zeggen, dat zij, die na hem kwamen, deze goede gewoonte hebben overgenomen. Later- eenmaal zelf in het bestuur- hadden we als bestuursleden bovendien afgesproken om vooral ook in de pauze even aandacht te schenken aan nieuwe gezichten of eenlingen, die zich misschien niet zo erg thuis voelden tussen de oude garde, die elkaar kende. In die tijd speelden bij oudere ingezetenen soms nog de begrippen 'heiers' en 'kakkers', terwijl iedereen met interesse in geschiedenis en een warm hart voor Baarn, ongeacht leeftijd, afkomst of beroep, Baarnaar of Barinees, welkom was.

Ik meen te mogen zeggen, dat e.e.a. redelijk succes had en hoor Jaap Kruidenier tijdens een bestuursvergadering onder grote hilariteit nog vertellen, dat een vader van de Oosterhei tijdens een ouderavond, waar toevallig de Kring ter sprake kwam, te kennen had gegeven, dat de Historische Kring en de konijnenhoudersvereniging de enige verenigingen waren, waar geen onderscheid was tussen heiers en kakkers. Nu zal de bewuste vader zeker niet alle verenigingen in Baarn hebben gekend, maar wij voelden ons gestreeld en beschouwden die ontboezeming maar als compliment. Maar... om nog even terug te komen op die 18e december 1974. Achter de tafel behalve de heer Collard ook mevrouw Lunshof en de heer Van der Mersch. We kenden nog nauwelijks namen, maar bij een volgende bijeenkomst (een voorlopig bestuur was gevormd, maar er moest gepraat over statuten) wisten we toch al wie

Tijmen de Ruig was, Pieter Jacobs (pleitte voor een jeugdafdeling) en twee broers v.d. Steeg, waarvan er één op het paleis werkzaam was.

En... er zaten altijd drie dames naast elkaar met mutsen op. Wie dat waren wisten we niet, maar voor ons waren ze simpelweg de 'mutsendames'. Later bleek, dat één mevrouw Wien Astro-van Hasselt was en een ander mevrouw v.d. Toorn de Ruyter. Naast statuten kwam vooral de Oudheidkamer veel ter sprake en het was met name de heer Piet Tieleman, die zich daarvoor sterk maakte.

In het bijzonder is me ook een bijeenkomst bijgebleven in Kasteel Groeneveld, waar de provinciaal archeoloog, drs. Pim van Tent, een lezing hield over archeologie.

Namen van geïnteresseerden in archeologie werden bij die gelegenheid genoteerd teneinde een werkgroep te vormen. Flud van Giffen, Noortje Bijvanck, Jojada Verrips en ik meen op dat moment ook reeds Bart Braat, namen het voortouw. Drie van hen hadden weliswaar klinkende namen op het gebied van archeologie (van Giffen, Bijvanck en Braat), maar niemand had veel kennis van zaken. Niettemin, de groep was enthousiast en kwam regelmatig bij één van de leden thuis bijeen. Veelal werd dan een boek op archeologisch gebied besproken, want.. zelfs in eigen tuin mocht je niet graven zonder toestemming. Er werd contact gezocht met de A.W.N.-afdeling Vallei en Eemland en daar kreeg de Arwe al meteen de kous op de kop. Baarn viel volgens de A.W.N.-verdeelsleutel onder hen en we hadden derhalve geen bestaansrecht!

Enkele jaren later dacht men daar gelukkig anders over.

Met de A.W.N.-afdeling Naerdincklant klikte het meteen. Daar was men in die tijd met de opgraving van kasteel Ruysdael bezig en de projectleider, de heer Siem Pos, nodigde ons uit daar op zaterdagmorgen mee te werken.

Per auto zouden we gezamenlijk van de Brink vertrekken. En wie stond daar die zaterdag om negen uur met een fles brandewijn en een pak suikerklontjes? Onze voorzitter, de heer Collard, die daarmee de allereerste graafwerkzaamheden ten doop wilde houden. Nou ja.. graven... we leerden van Siem Pos al meteen, dat we vooral niet mochten spitten, alleen maar schuiven. En ze lieten ons schuiven! Héél voorzichtig hebben we nog een houten voorwerp blootgelegd, dat bij nader inzien één van de eigen piketpaaltjes was. Er was gelukkig een klein onderkomen, waar we (warm was het niet bepaald) even konden bij komen en waar de A.W.N.-ers ons op koffie vergastten en wij hen op de brandewijn met suiker.

Twee van de jongere Baarnse deelnemers van toen zouden later een bestemming in de (beroeps) archeologie vinden, te weten Gert Jan de Roller en Pauliene Wijnmalen.

Niet lang nadien had de Arwe haar eerste eigen project. Jan Roest, destijds werkzaam bij Monumentenzorg, kreeg toestemming een onderzoek te doen naar de fundering van de Pauluskerk. Onder andere door de vondst (gelukkig toeval!) van de

ontbrekende helft van de doopvont kwam de groep in het nieuws. De werkgroep Oudheidkamer begon ook te draaien, zij het nog droog. Maar het groepje kreeg na enkele vergaderingen in diverse lokaliteiten toestemming één en ander in de kelder van het gemeentehuis te inventariseren. En mocht bovendien vergaderen in de ruimte, die tevens aan de E.H.B.O. ter beschikking stond. Steun en toeverlaat ten gemeentehuize, de heer Henk van Westerlaak, gaf de groep meer en meer de vrije teugel. Na het vertrek van de E.H.B.O. met Jan Skelet en een stel platen van inwendige organen werd de ruimte als het ware steeds meer 'Oudheidkamer'.

Na de vondst van de doopvont door de Arwe ontstond het idee van een gezamenlijke tentoonstelling door beide werkgroepen rond de gerestaureerde doopvont in de Pauluskerk.

Kort voordien was ik- ik meen in Hotel Groeneveld- wat je noemt 'gestrikt' door Piet Tieleman als 2e voorzitter van de werkgroep Oudheidkamer. Mijn bezwaren dat ik er geen idee van had wat er in de collectie was, werden weggewuifd, want als tweede hoefde ik voorlopig 'toch niks te doen'. De eerstvolgende bijeenkomst - in Astoria - lag Piet echter helaas in het ziekenhuis en zat ik voor het blok. Voelde me niet bepaald senang. We hadden geen borden, geen vitrines, alleen een stel enthousiaste mensen. Langzamerhand kreeg één en ander vorm. Cees v.d. Steeg timmerde borden, maakte vitrines en Piet Tieleman was gelukkig weer helemaal hersteld.

Dat de expositie een succes was weet u, evenals alle volgende tentoonstellingen, die overigens alle hun eigen specifieke problemen hadden.

Misschien vraagt u zich af of alles altijd van een leien dakje ging. Of er nooit iets mis ging. Wis en waarachtig wel! Soms gekke dingen, waar we achteraf om lachen konden. Eén van de dingen, waar ik heel erg mee in zat, gebeurde tijdens de Stracké tentoonstelling onder de rieten dakjes. Met veel moeite en overredingskracht was het gelukt een schilderij in bruikleen te krijgen voor de tentoonstelling. We richtten één en ander in en hingen het bewuste schilderij aan een stevige haak. Wie schetst echter onze schrik en verbazing toen we enkele uren later vlak voor de opening binnenkwamen en het schilderij op de vloer lag met een lichte beschadiging van een hoek van de lijst! Het ophangkoord, waar zo op het oog niets aan te zien was geweest, bleek volkomen verteerd! Het schilderij had jaren en jaren aan het bewuste koord gehangen en dat moest het juist nu gebeven! Pijnlijk moment toen even later de eigenares binnen kwam. Alles was weliswaar verzekerd maar toch...

Kort na de tentoonstelling in de Pauluskerk beklommen op initiatief van Jan Roest, een aantal Oudheidkamer- en Arweleden gezamenlijk de toren. Eerst een gemakkelijke trap, dan op je knieën over het klokkenspel tot bij de galmgaten en wie durfde kon nog een ladder op naar de luikjes, waar de vlag wordt uitgehangen.

Niet iedereen durfde, maar Jan Roest en Leo stonden boven uit het luik te filmen toen een vlaggestok naar beneden kwam. Gelukkig niets en niemand beschadigd,

maar het heeft wel enige moeite gekost om die stok weer op z'n plaats te krijgen. Die prille begintijd van de Kring zou ik vooral willen kenschetsen als een periode van enthousiasme, aanpakken (handen laten wapperen!) en onderling plezier! Leuk om nog eens over te doen als dat zou kunnen en zeker leuk om over door te praten, hoewel... dan zijn we voorlopig nog niet uitgepraat!

Bep Grootendorst

H. Vink Postema

Het was naar aanleiding van een gesprekje met Jo v.d. Brink, dat ik bij de redactie van 'Baerne' terechtgekomen ben.

Als ik me goed herinner, vond dat gesprek plaats in het najaar van 1985. We hadden beiden een lezing over heksenvervolging in de middeleeuwen bijgewoond. Ik was enthousiast over het onderwerp en vertelde Jo dat vooral de psychologische achtergronden van het verschijnsel mij boeiden en dat ik daar graag eens wat meer over te weten zou komen.

"Zoek het uit, dan kun je meteen een interessant artikel voor 'Baerne' schrijven", was Jo's reactie.

Deze opgave leek mij iets te veel hooi op mijn vork, maar schrijven voor 'Baerne' leek me erg leuk werk en goede stof voor een artikel had ik eigenlijk ook wel.

Kort daarop werd ik door hoofdredacteur, Jaap Kruidenier, benaderd en vlak voor Kerstmis 1985 maakte ik de eerste redactievergadering mee.

De vergaderingen vonden altijd plaats ten huize van mevrouw Witsenburg. Ik spreek weliswaar van "vergaderingen", maar deze samenkomsten hadden niets weg van de strakgeleide en zakelijke besprekingen die gewoonlijk met dit woord geassocieerd worden. Integendeel, met z'n vieren - mevrouw Witsenburg, Hans Bronkhorst, Jaap Kruidenier en ikzelf - maakten we er steeds een gezellige en ook heel motiverende avond van.

In de eerste plaats werden de mondelinge en schriftelijke reacties op de laatstverschenen 'Baerne', die vaak heel stimulerend waren, besproken.

Soms waren er reacties, die stof leverden voor een nieuw artikel. Ik herinner me bijvoorbeeld een schrijven van de dochter van de welbekende "Pluim", zelf inmiddels ook al op leeftijd, die ons naar aanleiding van een publicatie een brief toezond met allerlei wetenswaardige herinneringen.

Zulke bijdragen vonden we altijd erg plezierig. Het doel van onze bijeenkomsten was immers een zo interessant en verantwoord mogelijke 'Baerne' af te leveren en de kennis en betrokkenheid van anderen was hierbij niet alleen welkom, maar ook noodzakelijk.

Hierom ook hielden we altijd de activiteiten van de andere werkgroepen in de gaten. Als bijvoorbeeld de Arwe een belangrijk onderzoek afgerond had, vroegen we om een verslag hiervan voor 'Baerne'. De gesprekken met oude Baarnaars, die de werkgroep 'interviews' op de band had opgenomen, werden soms gebruikt voor het schrijven van een artikel. Ook bepaalde enthousiast ontvangen lezingen leenden zich bijzonder goed voor een (geïllustreerde) samenvatting in ons tijdschrift.

Leden van de kring die individueel onderzoek deden, kwamen soms op eigen initiatief met artikelen. Ik herinner me bijvoorbeeld het stuk van onze actieve voorzitter van weleer, Bep Grootendorst, over de geschiedenis van huize 'Veldheim' en het artikel, geïllustreerd met oude advertenties, van Fred Kramer, dat een beeld schetste van de toeristische geneugten van het Baarn rond de eeuwwisseling.

Ondanks onze inbreng aan kopij en ideeën moest toch het meeste werk door de redactie zelf verricht worden.

Ieder van de redactieleden had weer zijn eigen specifieke interesses die hun weerslag vonden bij het vaststellen en verdelen van de onderwerpen voor de artikelen.

Zo was (en is nog steeds) Hans Bronkhorst de "specialist" op cultuurhistorisch gebied en op het terrein van de kunsten. Hans heeft de lezers van 'Baerne' bijvoorbeeld gedetailleerd op de hoogte gebracht van de relatie tussen de kunstenaars Vincent van Gogh en Lodewijk van Deyssel en het dorp Baarn.

Mevrouw Witsenburg, wier geboortjaar niet lang na de eeuwwisseling moet hebben gelegen, wist als rasechte oudere Baarnse in haar sprankelende stijl als geen ander lid van de redactie de sfeer van het oude Baarn op te roepen. Zij had haar jeugd op 'Schoonoord' (Faas Eliaslaan) doorgebracht en had door de buurt en het milieu waarin ze opgroeide weer heel andere verhalen te vertellen dan bijvoorbeeld de oude 'Oosterheiers' binnen onze vereniging.

Jaap Kruidenier had veel contact met leden van de Oudheidkamer en dat was vaak aan zijn stukken te merken.

Zelf heb ik nogal wat banden afgeluisterd en voor artikelen bewerkt van de werkgroep 'Interviews'. Oude Baarnaars deden hierop hun verhaal. Het ging vooral om de oude Oosterheiers die nog veel wisten te vertellen over de buurt waar ze opgegroeid waren. Ook kwam in de artikelen het ambacht dat ze uitgeoefend hadden ter sprake. Ik herinner me bijvoorbeeld een oud-schildersknecht en een oud-stoffeerder die via stukjes in 'Baerne' hun zegje deden.

Het spreekt bijna vanzelf dat er bij deze mensen af en toe nog wel wat van het authentieke "Baarns" te horen was. Hoewel ik zelf een geboren en getogen Baarnse ben, moest ik de geluidsband bij sommige passages toch zo'n keer of tien terug-

spoelen, voordat mij werkelijk duidelijk was, wat er gezegd werd. Ook heb ik een keer, samen met Cees v.d. Steeg een bezoek gebracht aan de heer Birkhoff, die de negentig al gepasseerd was en nog steeds in de buurt woonde waar hij opgegroeid was. Hij haalde graag wat verhalen uit de oude doos tevoorschijn en zo kwam ik te weten of en hoe de decemberfeesten, Sinterklaas en het Kerstfeest, gevierd werden op de Oosterhei.

Aan het schrijven van deze artikelen beleefde ik veel plezier. Dat er bij de oude Oosterheiers een zekere nostalgie bestond (en bestaat), ondanks de materieel minder rooskleurige omstandigheden van weleer, wordt langzaamaan begrijpelijk als je je in hun verhalen verdiept.

De mensen, van wie ik mijn informatie kreeg, haalden vooral herinneringen op uit hun kindertijd. De Oosterhei was toen een kleine wereld op zichzelf, duidelijk gestructureerd en te overzien voor een kind. Ondanks de minder plezierige dingen overheersten toch de goede herinneringen. Men kende elkaar veelal, men kon goed of misschien minder goed met elkaar opschieten, maar er was humor. Ik denk hierbij aan de bijnaam die vele Oosterheiers aangemeten werd. Er was ook warmte: een aardige groenteboer van wie je weleens zomaar een worteltje kreeg; een groot gezin op zaterdagavond rond de tafel met apenootjes geschaard; een lieve moeder, die met kerst van aardappels en crêpepapier standaard maakte voor de druipkaarsjes.

Toen ik naar Woerden ging verhuizen, ging het me uiteraard aan het hart mijn werk bij 'Baerne' te moeten beëindigen. Nog steeds denk ik met veel plezier terug aan de tijd waarin ik met mijn sympathieke en interessante collega's mocht meewerken aan de invulling van het tijdschrift 'Baerne'.

Hetty Vink-Postema

PAUL VLAANDEREN EN HET GROENEVELD-MYSTERIE

"Om acht uur, om acht uur vergaderen op Groeneveld," had Piet T (1) gezegd. Ondanks de storm en de regen, stapte ik op deze gure decemberavond op de fiets om de eerste vergadering van de pasopgerichte werkgroep Oudheidkamer bij te wonen. Grillig gevormde wolken joegen door de lucht, als angstaanjagende heksen onderweg naar hun sabbat en in de Generaal v. Heutzlaan was het alsof de reusachtige bomen mij met dood hout bekogelden en me

met hun zwiepende takken probeerden tegen te houden.

Regen striemde mijn gezicht en sijpelde gestaag via de naden van mijn jas naar binnen.

In mijn herinnering hoorde ik de herkenningmelodie van de hoorspelen van Paul Vlaanderen, de held van mijn jongensjaren, waarnaar ik stiekem op de wekelijkse bridge-avonden van mijn ouders luisterde.

Op zulke avonden verliet ik geruisloos mijn bed, begaf me in het donker naar de huiskamer- mijn beide zusters mochten niets merken- en zette daar onze radio aan. De buizen lichtten in het duister langzaam op en het duurde even, voordat de stemmen van Paul en zijn trouwe gade Ina te horen waren.

Soms werd de spanning mij te veel, dan verborg ik me in de donkere ruimte onder de zware eiken tafel en legde daar mijn beide handen op mijn oren. Toen ik jaren later vernam, dat de hoorspelacteurs achter de microfoon in glazen bliezen en in bakjes grind rondliepen, was het helaas voorgoed met mijn bewondering gedaan.

Aan het begin van de lange, rechte oprijlaan, werd de donkere massa van het kasteel zichtbaar. Het maakte deze avond een sombere, ongestuvige indruk. Boven de monumentale deur zwiepte één armzalige lamp heen en weer. Hoewel we pas een jaar in Baarn woonden, kende ik de linkerhelft van het kasteel. Niet alleen bezochten mijn vrouw en ik gedurende dat jaar regelmatig de concerten van de Baarnse Muziekring, maar ook werd ik met een groep geïnteresseerden een keer door de totaal vervallen ridderhofstad rondgeleid. Ik liep langs de rij groene brievenbussen, die als vijandige schildwachten stonden opgesteld en zette mijn fiets tegen de leuning van de brug. Nergens viel een spoor van enig menselijk leven te bekennen. Het grind knerpte bij mijn eerste aanraking en geschrokken trok ik mijn voet terug. Het was het moment, waarop Paul Vlaanderen geroepen zou hebben: "Ina, kindje, waar ben je?" En Ina met haar geoliede stem vol onderdanige bewondering fluisterde dan "Hier, Paul."

Door de manier, waarop ze Pauls naam uitsprak, met een zachte ploffende P, liepen de rillingen elke keer over mijn rug.

Het moest heerlijk zijn om zo grenzeloos door een vrouw bewonderd te worden. Het woord "Kindje" had in mijn ogen iets vertederends en beschermends, maar de man, die er nu een vrouw mee aanspreekt, loopt het ernstige risico een oorvijg te ontvangen en in ieder geval wordt hem "seksistisch gedrag" verweten. Via de geluiddempende klinkertjes bereikte ik het gescheurde bordes, dat ik met twee sprongen beklom.

Door de storm kostte het me de grootste moeite om de zware voordeur achter me dicht te trekken. In de gang stond ik enige tijd uit te lekken op de versleten gangloper, terwijl ik mijn beslagen brillenglazen probeerde schoon te poetsen.

De wanden van de gang waren versierd met enkele koperen lantaarntjes, waarin kunststof druipkaarsen slechts een flauw licht verspreidden.

"Hallo Piet, ben je daar?", riep ik.

Het was een onzinnige vraag in deze lege ruimte, waarop ik ook eigenlijk geen antwoord verwachtte. Zelfs Neptunus keurde me geen blik waard en liet me slechts zijn drietand zien.

"Hallo, waar zijn jullie?", herhaalde ik tegen beter weten in. Ergens verweg in de diepte klonk een piano.

Ik voelde me weer het jongetje, dat door de winkelier niet gehoord was en nu alleen

in de kleine kruidenierszaak stond. In zulke gevallen kon je drie dingen doen. Je kon teruglopen om de voordeur nogmaals open te doen, zodat het belletje, dat met een veer aan de deur vastzat opnieuw begon te klingelen. Ook kon je hard gaan hoesten of volk roepen.

Meestal koos ik voor het laatste.

De kruidenier kwam dan in zijn stofjas aangesloft en vroeg, wat de "jongeheer" wenste.

Sparen bij de koop, was toen nog kopen bij de Spar en van proletarisch winkelen had nog niemand gehoord.

Ik stond op het punt "volk" te roepen, maar ondanks de verloedering en wat gebladderde stuc-werk, had het kasteel een zekere grandeur behouden, zodat ik dit proletarische woord niet over mijn lippen kon krijgen.

Ik besloot de eerste deur links te nemen en kwam in de kamer die nu Mamuchetzaal wordt genoemd. Het was me duidelijk, dat ook hier niet vergaderd werd!

Deze zaal was me niet onbekend.

Nog onwetend van de pastorale schilderingen, die zich achter het behang bevonden, werd hier meestal in de concertpauzes de koffie geserveerd.

Op één van onze eerste kasteelconcerten begrepen we, dat we ons eigenlijk in de huiskamer van één van de bewoners bevonden.

Die avond had zich in de achterkamer een luidruchtige kring gevormd rondom een -voor zover we dit konden waarnemen- in een varkensleren vest gekleed persoon.

Sommige kringgenoten hadden koffiekopjes, weer anderen kleine kelkjes in de hand. Uit de kring werden daverende lachsalvo's afgeschoten. Het geheel werd op een Rembrandteske wijze verlicht.

"Simeon in de tempel."

Toen we de kring naderden, aangetrokken als muggen door het licht, keerden enkele kringleden zich naar ons om en viel er een dodelijke stilte. We begrepen, dat we niet welkom waren en dat we een samenkomst van autochtone Baarnaars hadden verstoord, die hier al sedert minimaal drie generaties woonden, wiens families verwant waren geraakt en die elkaar kenden van de kleuterschool, kerk en sportvereniging.

Geschrokken keerden we terug naar de voorkamer, namen plaats op een bultige imitatie-Biedermeierbank en zeiden, dat de spiegel boven de schoorsteen achttiende-eeuws was.

Ik liep nu de concertzaal in. De maan zorgde door de wolken gehinderd voor stroboscopisch licht.

Ook hier waren, zoals ik reeds had verwacht, geen vergaderders aanwezig.

Ik kwam langs de koperen nep-Louis-XVI-stoeltjes, die tijdens een concert, als tosti-

ijzers in zacht brood, diepe indrukken in onze ruggen achterlieten.

Wie geluk had, was tegen de tijd van het volgende concert weer roostervrij.

De beste stoelen stonden achterin, maar hierop hadden "de autochtonen", bij wijze van reservering meestal reeds hun programma's neergelegd, een ongeschreven privilege, waaraan kennelijk niemand aanstoot nam.

Gezien de kwaliteit van de stoelen en het ontbreken van enige muzikale interesse mijnerzijds - ik ging uitsluitend mee om mijn echtgenote gezelschap te houden - waren deze avonden voor mij niet altijd een genoegen.

Ik probeerde de tijd zo goed mogelijk door te komen met het observeren van mijn naaste omgeving. De altijd aanwezige, statige dame voor me met de stijfgedraaide krullen in het roestkleurige haar.

Tijdens het concert hield ze haar ogen gesloten in opperste vervoering en deinde haar hoofd mee op de maat van de muziek.

Ze was de verpersoonlijking van de hoogste vorm van muzikaliteit.

Naast haar zat haar broodmagere echtgenoot, wiens "head and shoulders" door middel van een dunne roodgekleurde nek verbonden waren.

Desondanks dwarrelden deeltjes roos op zijn donkere jas.

De mollige pianiste speelde met passie. Haar onderkinnen trilden en ze bewerkte het klavier bijna met handen en voeten.

Soms sprong ze plotseling overeind als een kikker in paringstijd en was ik even bang, dat ze boven op de vleugel zou belanden.

Met behulp van deze observaties werd de pauze gehaald.

Na de koffie schonk ik mijn aandacht meestal aan de grillige rococo- versieringen op de wand, waarvan ik na verloop van tijd elke krul en elk gescheurd bloemblaadje kende.

De slingers eindigden bij een eikehouten cilindervormige koker tegen de achterwand, waarin zich een wenteltrap bevond, die de muziekzaal verbond met een identieke bovenzaal.

Omdat ik deze wenteltrap reeds eerder bij een rondleiding beklommend had, besloot ik dat ook nu te doen.

Binnen dit zwarte slakkehuis was het onmogelijk om iets te zien. Voorzichtig betastten mijn handen het gladde hout en tree voor tree bereikte ik de volgende verdieping.

Ook hier was niets anders, dan zwarte duisternis om mij heen.

Wat zou Paul Vlaanderen nu in mijn situatie gedaan hebben?

Ik schuifelde voetje voor voetje door de inktzwarte leegte tot mijn handen toevallig in aanraking kwamen met een wegversperrend hekwerk, waarvan ik de geribbelde spijlen kon voelen.

Toen, plotseling klonk er naast me het hartverscheurende geluid van een krijsende

baby.

Ik stond als aan de grond gespijkerd, terwijl snelle voetstappen naderden. Het volgende moment baadde ik in een zee van licht, dat afkomstig was van een namaak "kristallen" lichter boven mijn hoofd.

In de deuropening stond een tengere vrouw met zwart haar, die me zonder enige vorm van angst doordringend aankeek.

Ze sprak geen woord en leek op een strenge Franse lerares, die van haar leerling een verklaring verwachtte voor het niet leren van het opgegeven huiswerk.

Ik was geen Paul Vlaanderen en probeerde me al stotterend en met knikkende knieën uit deze netelige situatie te redden.

"Ik eh kom hier eh voor een vergadering van de Historische Kring", bracht ik stamelend uit.

Een rood aangelopen peuter had zich vlak naast me met beide handen aan de spijlen van een kinderledikantje opgetrokken en krijste intussen onverminderd verder.

"U zult waarschijnlijk in het restaurant moeten zijn", sprak ze met een effen gezicht.

Ik wilde de ruimte achterwaarts weer via de wenteltrap verlaten, maar ze hield de deur voor me open en zei:

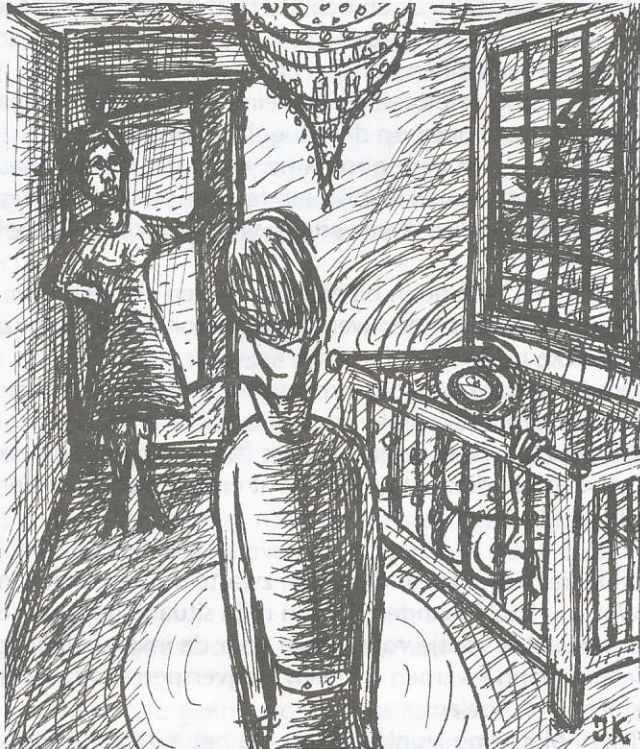
"Hier langs graag."

In het voorbijgaan wierp ik de kleine nog een verontschuldigende glimlach toe, maar deze grimas had echter een averechts effect en deed het aapje nog blauwer aanlopen.

(2)

In zijn tandeloze, opengesperde bekje, paste een groot formaat kokosnoot, die ik er graag had ingestopt, maar die ik op dit moment helaas niet bij me had.

Als een Spaans rietje stond de vrouw (3) in de deuropening en keek me in het voorbijgaan niet meer aan. Ik mompelde nog een excuus en als een hond met de staart tussen de benen rende ik de trap af naar buiten, dwars door het ronde

perk op het voorplein naar mijn fiets.

De bomen langs de oprijlaan lagen krom van het lachen en voortgedreven door de wind bereikte ik binnen enkele seconden restaurant Groeneveld. (4)

Toen ik de deur van de goed verlichte herberg opentrok, kwam een menggeur van erwtensoep en zeer oude jenever mij tegemoet.

Piet T. en de andere aanwezigen begroetten me hartelijk.

De vergadering kon eindelijk beginnen.

J.Kruidenier

(1) Piet Tieleman was de eerste voorzitter van de pas opgerichte werkgroep Oudheidkamer.

(2) Een zinspeling op het blauwe aapje van Groeneveld. Zie Boeli van Leeuwen in Groeneveld, Herinneringen aan een landhuis in Baarn.

(3) Naar alle waarschijnlijkheid Mary Colson.

(4) Hotel Groeneveld, voorheen Herberg De Vier Heemskinderen, kreeg enige tijd geleden de oudhollandse naam Greenfield's.

DE REDACTIE IN ACTIE.

Elk kwartaal ontvangen de leden van de Historische Kring 'Baerne', maar ook de adverteerders, sponsors, abonementhouders etc. weer een boeiende en goedverzorgde 'Baerne' in de bus. Rondgebracht door een aantal vrijwilligers, die op de fiets of tijdens een wandelingetje met de hond, 'even' een stapel bladen in de diverse brievenbussen laten glijden. De coördinatie van de distributie is in handen van Mevrouw N. Kuyt-Smit die ook verantwoordelijk is voor de ledenadministratie.

Mevrouw Kuyt is een bekende en zeer gewaardeerde kracht binnen de 'Kring'. Zij behoeft nauwelijks nadere introductie, elke Baarnaar kent haar wel. Dat geldt eigenlijk ook voor de 'redactieleden van het eerste uur' Hans Bronkhorst en Jaap Kruidenier. Voor de kritische lezers onder u, zeg ik er meteen bij dat zij niet vanaf het allereerste moment bij de redactie van de kring betrokken zijn geweest, maar toch wel lang genoeg om hun die eretitel toe te kennen. De bijdrage van de dames, Bebbie Heun, hoofdredacteur, en Tineke Biemans dateert ook al weer van een aantal jaren her en de laatst aangetredene uit het groepje redactieleden, Riet Uileman, is nu een jaar of vijf actief voor het blad. Minstens één maal per kwartaal komt de redactie bij elkaar om het vorige nummer te evalueren en de onderwerpen voor het komende nummer door te praten. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de meest geïnspireerde, meest productieve redactieleden altijd weer de heren Bronkhorst en Kruidenier zijn. 'Geen wonder', denken de dames stilletjes, 'zij hoeven niet meer het

werken buitenshuis met huishouden en kinderen te combineren. Zij hebben alle tijd voor hun hobby, terwijl wij...'

Helemaal eerlijk is dat natuurlijk niet, bovendien doen de dames, als zij niet schrijven, andere dingen voor het blad. Uitwerken van de tekst, de lay out, correcties en controles, contacten met drukkerij Bakker, de adverteerders, en activiteiten op het organisatorische vlak. De redactiebijeenkomsten die om beurten bij iemand thuis plaats vinden, verlopen altijd in een plezierige sfeer. Natuurlijk worden er wel eens harde noten gekraakt, maar naar gelang de avond vordert, worden de harde noten vervuild voor een vrolijke noot en een gezouten nootje bij een glaasje... Het resultaat is u bekend, elk kwartaal valt er weer een boeiende 'Baerne' bij u in de bus.

Niet op de foto, maar wel actief voor het blad: de heer Bert Stomp. De heer Stomp heeft al eens voor 'Baerne' geschreven en de redactie probeert hem er toe over te halen, definitief zijn medewerking toe te zeggen. Uitbreiding van de redactie met een paar schrijvers die behalve goed kunnen schrijven ook gezellig kunnen meepraten en brainstormen op een redactievergadering, is natuurlijk zeer welkom.

Op de foto ziet u van links naar rechts:

H.Bronkhorst, J.Kruidenier, B.Heun, T.Biemans, R.Uileman.

MEDEDELINGEN

Testamentaire beschikking

Natuurlijk wensen wij onze leden een lang, gelukkig en gezond leven toe. Maar ook de Kring wensen wij gezondheid, financiële gezondheid wel te verstaan. Elke donatie is daarom welkom. Het twintig-jarig bestaan van de Historische kring 'Baerne' is wellicht een aardige aanleiding om de Kring met een extra cadeautje te gedenken. Hun die dat bij testamentaire beschikking wensen te doen, wordt aanbevolen daar toe de volgende formulering op te nemen in een bij de notaris te verlijden testament:

'Ik verklaar te legeren aan de Historische Kring 'Baerne' te Baarn, de somma van f....'
Bij voorkeur hier aan toe te voegen: 'Vrij van alle rechten en kosten, ook van het recht van successie.' U kunt er zeker van zijn dat het geld goed wordt besteed, bijvoorbeeld voor de aankoop van belangwekkende artikelen, of voor restauratiewerkzaamheden.

Interessante spullen

De Historische Kring 'Baerne' is, in principe, geïnteresseerd in oude spullen die een duidelijke relatie hebben met Baarn. Hetzij omdat het een typisch Baarns voorwerp of onderwerp betreft, hetzij doordat de maker Baarnaar is (geweest). De Kring denkt daarbij aan boeken, fotoalbums, schilderijen en gebruiksvoorwerpen. In de route van 'zolder naar Kliko' kunt u best een tussenlanding maken bij de Kring. Misschien zit er nog iets bij dat de Kring voor het nageslacht zou willen bewaren. Voor informatie, of voor het maken van een afspraak, kunt u contact opnemen met de bestuursleden van de Kring vermeld op pag.1 van dit blad.

Prettige feestdagen

Het zal de lezer opvallen dat dit blad wat eerder verschijnt dan u van ons gewend bent, namelijk begin december in plaats van halverwege de maand.

Daar hebben wij bewust voor gekozen omdat wij u nog even op het jubileum van de Historische Kring 'Baerne' wilden attenderen:

15 december a.s. in de Speeldoos Rembrandtlaan 35 Baarn, aanvang 20 uur.

In de kleine zaal wordt de leden, adverteerders, donateurs en genodigden een gezellige avond aangeboden en natuurlijk een terugblik op de vervlogen tijd. Wat

heeft de Kring gedaan? Het bewaren van het verleden is uiteraard der zaak één van de belangrijkste taken, maar ook: 'wat gaat de Kring in de toekomst doen?', zal menigeen zich afvragen. Het programma voor die avond verklappen we niet, dan is de verrassing eraf, maar het is wel informeel en er komen hapjes en drankjes aan te pas. Kortom een avond die u als lid van de Kring niet mag missen. Het eerste deel van onze wens betreft dan ook eigenlijk alleen de avond: prettige feestavond toegewenst! Daarnaast wensen Bestuur en Redactie de leden en relaties heel gezellige feestdagen en een bijzonder voorspoedig 1995 toe met veel geluk en gezondheid!

Programma 1994/1995

Donderdag 15 dec. '94: Feestavond i.v.m. 20-jarig bestaan van de Historische Kring.

Donderdag 24 jan. '95: Dia's Oud-Baarn door de heer C. v.d. Steeg uit Baarn

Donderdag 9 febr. '95: Dia's Oud-Baarn door de heer C. v.d. Steeg (herhaling)

Donderdag 23 febr. '95: Diazezing door de heer C.L. Verkerk uit Amsterdam "Tollen in de Middeleeuwen". (Holland, Zeeland en Utrecht.)

Donderdagmiddag 2 maart '95: Dia's Oud-Baarn door de heer C. v.d. Steeg uit Baarn, (herhaling, deze middag is speciaal voor 55+).

Donderdag 16 maart '95: Algemene Ledenvergadering.

Donderdag 27 april '95: Diazezing door de heer C.G. Scheltema uit Naarden "De Hollandse Waterlinie".

Alle lezingen vinden plaats in cultureel centrum "De Speeldoos" Rembrandtlaan 35, Baarn. Aanvang 20.00 uur. Aanvang donderdagmiddag 14.30 uur.

BAARN VIJFTIG JAAR BEVRIJD.

Baarn

Wie kent ze niet, al die foto's van juichende mensen op, naast en bij de tanks die Baarn van vreemde overheersing bevrijdden zo'n vijftig jaar geleden. Iedere overlevende, iedere ooggetuige heeft zijn of haar eigen verhaal.

Die verhalen willen wij graag van u horen. Half april komt de redactie van 'Baerne' met een speciale uitgave, een blad van dubbele dikte waarin ruimte wordt vrijgehouden voor uw verhaal, uw foto, uw interview.

Hoe was het om na al die jaren van kommer en kwel, honger en onderdrukking weer de vrijheid te proeven, op straat te kunnen lopen zonder angst voor, ja voor wat allemaal...? Hoe lang duurde het voor het leven weer zijn normale loop nam, kinderen naar school gingen, volwassenen naar hun werk. Hoe groot bleek de scha-

de, viel het mee, viel het tegen? Op welke manier werd de feestvreugde gevierd en hoe lang duurde het feest? Solidariteit, in de oorlogsverhalen klinkt steeds die solidariteit door: samen gelachen, samen gegriemd, samen in de rij gestaan, op elkaars kinderen gepast, kleren vermaakt, een beetje veranderd hier en daar en dan konden ze nog een tijdje mee, "voor wat hoort wat..." ruilen... Maar hoe lang heeft dat gevoel van gemeenschapszin geduurd? Wat heeft de meeste indruk op u gemaakt? Wilt u daar wat over vertellen, neem contact met ons op.

Buiten Baarn

Niet alle Baarnaars waren op 5 mei 1945 in Baarn. Wij denken aan plaatsgenoten in Indië, Suriname, op de Antillen, maar ook dichterbij huis, bv op Texel. Op Texel was de oorlog helemaal nog niet voorbij op 5 mei, daar woedde juist nog een heel bijzondere strijd, namelijk tussen Duitsers en Georgiërs. Baarnaars die op de bevrijdingsdag evenmin in Baarn waren: zij die in concentratiekampen verbleven of op zee voeren.

Zoals gezegd, de redactie van 'Baerne' heeft grote belangstelling voor de belevenissen van Baarnaars die in de bevrijdingstijd binnen of buiten Baarn verbleven. Verhalen, geschreven, gesproken, op cassette of video gezet, foto's en ander illustratiemateriaal is van harte welkom.

Indien u ons materiaal (in bruikleen) wilt afstaan, dan verzoeken wij U uiterlijk in de maand januari '95 contact op te nemen met Riet Uileman telefoonnummer 02154-20667. Dit geldt ook als u een afspraak wilt maken om uw verhaal te vertellen in de vorm van een interview.

Tentoonstelling.

De Historische Kring 'Baerne' zal op passende wijze aandacht besteden aan '50 jaar bevrijding'. Niet alleen verschijnt het blad 'Baerne' in dubbele omvang en in dubbele oplage, de Kring heeft ook een heel interessante tentoonstelling in voorbereiding op een uiterst geschikte locatie. Veel van wat er op de tentoonstelling te zien zal zijn, wordt in 'Baerne' beschreven, zodat het blad ook een beetje als catalogus dienst kan doen. Door de aantrekkelijke combinatie van blad en tentoonstelling wordt 'Baerne' ook tijdens de tentoonstelling op locatie te koop aangeboden tegen een speciale prijs. Bovendien zal boekhandel 'Den Boer' extra bevoorraad worden. Een blad om naar uit te kijken dus, maar niet per half maart, zoals U gewend bent, nee, om het beter aan de 'bevrijdingstijd' te doen aansluiten, verschijnt 'Baerne', eenmalig, half april. U ziet, de redactie zit vol verrassingen: het decembernummer komt eerder, het voorjaarsnummer later, zo blijft 'Baerne' de aandacht van de lezer vasthouden, ook in 1995.

Nieuwe aanwinsten oudheidkamer

1. Staande Petroleumlamp
2. Ontbijtkoektrommel "De Spar 1932"
3. Keramiek hanglamp "De Pottebakker"
4. Unster
5. Melkemmer met zeef
6. Zinken wasteil
7. Riek
8. Grote en kleine melkbus + litermaat
9. Proclamatie koningin Wilhelmina 21-11-1913
10. Boek Chr. Ger. Kerk.
11. Trommeltje De Ruyter anijsblokjes
12. Buismanbusje + lepeltje
13. Diverse taartvormpjes
14. Set verfkammen ongeveer uit 1920
15. Diverse foto's

Dialezing "archeologie in Baarn"

Op woensdag 1 februari organiseert de ARWE, in de kelder van de Historische Kring, een dialezing.

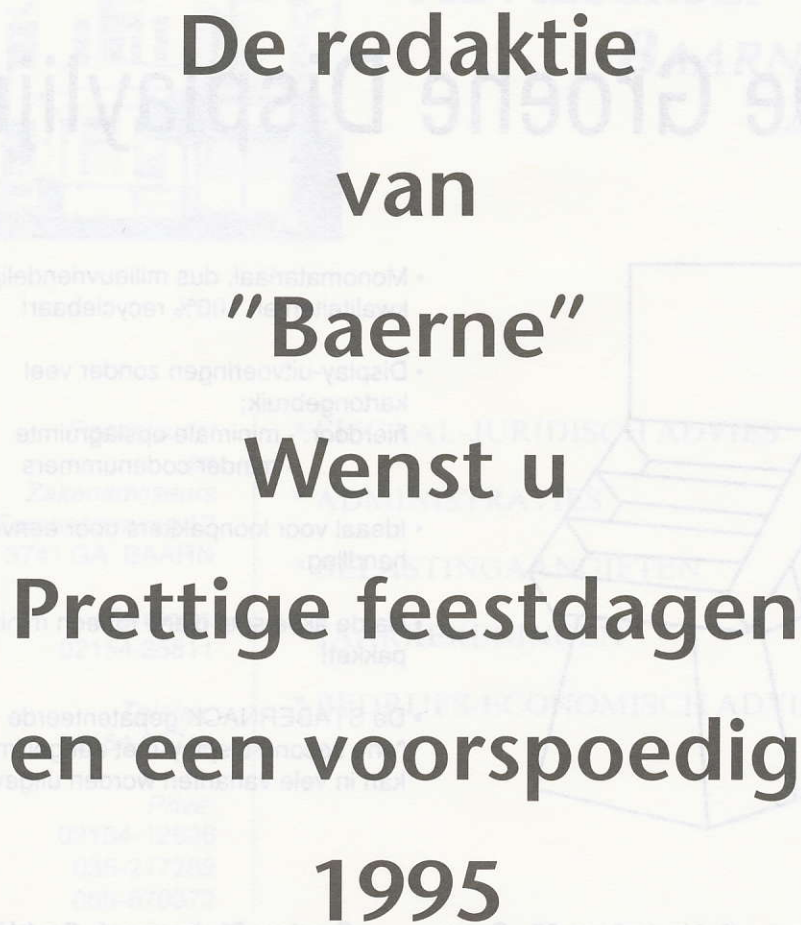
Deze dialezing behandelt een groot deel van de ARWE-onderzoeken die tot nu toe in Baarn zijn uitgevoerd en is met succes al een aantal malen buiten Baarn gegeven. De lezing wordt gegeven door Thomas Cleij, opgravingscoördinator van de ARWE, en begint om 20.00 uur.

Omdat er een beperkt aantal stoelen beschikbaar is, is opgave aan ondergetekende verplicht.

Jan van der Laan, voorzitter ARWE.

Contributie 1995

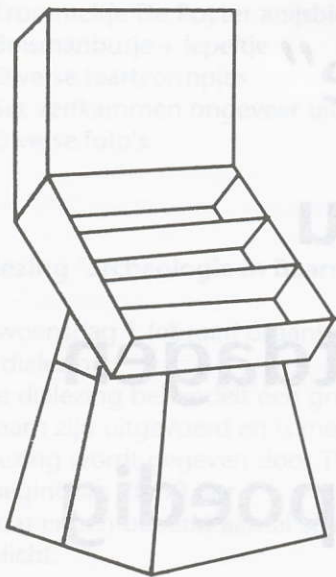
Ook voor 1995 bedraagt de contributie voor de Historische Kring 'Baerne' f35,- per jaar voor een gezin en f 25,- voor een alleenstaande. Let wel, dit zijn minimumbedragen, meer betalen mag ook, minder niet, tenzij...u voor 1 februari 1995 betaalt. In dat geval mag u f 2.50 op de rekening in mindering brengen.

**De redactie
van
"Baerne"
Wenst u
Prettige feestdagen
en een voorspoedig
1995**

VLASTUIN BV Displays en verpakkingen

- De Groene Displaylijn -

- Monomateriaal, dus milieuvriendelijk kwaliteiten en 100% recyclebaar!
- Display-uitvoeringen zonder veel kartongebruik;
hierdoor: - minimale opslagruimte
- minder codenummers
- Ideaal voor loonpakkers door eenvoudige handling.
- Na de actie snel plano tot een minimaal pakket!
- De STABERNACK gepatenteerde "one second-display" met aanglijmde voet kan in vele varianten worden uitgevoerd.

Showroom : Guldenhoflaan 23 - Baarn
Telefoon : 02154 - 12761
Corr. adres : Postbus 124 - 3740 AC Baarn
Fax : 02154 - 17491

Gustav Stabernack GmbH
Verpackung • Display • Druck • Beratung

A ADVIESGROEP **G**
BAARN **B**

*Fiscaal jurist
en
Zakenadviseurs*
Eemnesserweg 12
3741 GA BAARN

Telefoon:
02154-25811

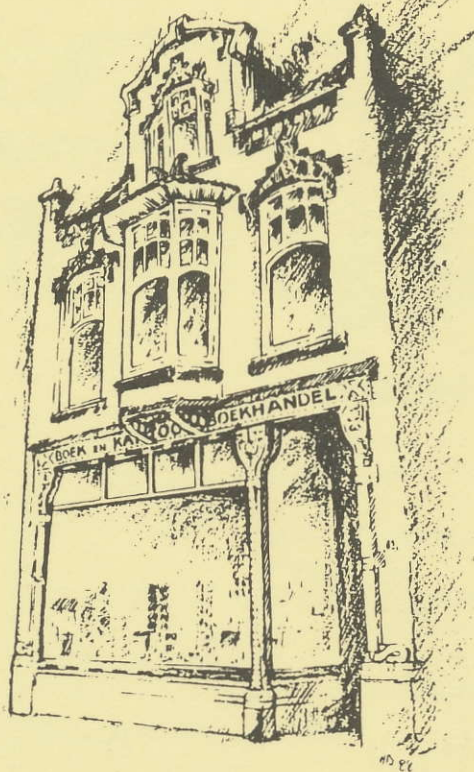
Telefax:
02154-25714

Privé:
02154-12626
035-217289
055-670372

- * FISCAAL-JURIDISCH ADVIES
- * ADMINISTRATIES
- * BELASTINGAANGIFTEN
- * JAARREKENINGEN
- * BEDRIJFS-ECONOMISCH ADVIES

Maakt u vrijblijvend eens een afspraak, ook 's avonds zijn wij voor u bereikbaar.

EEN PERSOONLIJKE BENADERING STAAT BIJ ONS VOOROP.

Sinds 1886

BOEKHANDEL DEN BOER

Laanstraat 69 - 3743 BC Baarn - Telefoon 12032

Gespecialiseerd
in literatuur,
kunst- en kinderboeken